

Vejledning

i

SKOLESKAK

Indledning

Skakungdommen over hele verden er på vej mod hidtil ukendte højder. Turneringen i Jugoslavien fornylig har afsløret dette. Af de 21 deltagere med en gennemsnitsalder på 30 er Bobby Fischer 15, Tal 22, Olafsson, Panno og Bent Larsen 23 år. — Er disse unge overbegavede i skaklig henseende? Utvivlsomt, men læg i denne forbindelse mærke til, hvad den kendte tyske skakmester Kieninger fornylig har udtalt i en artikel om ungdomsskak: »Et lykkeligt resultat beror på 10 pct. begavelse og 90 pct. flid« (Deutsche Schachzeitung, juli 58). — Det gamle ord om, at flid er kundskabs kilde, gælder åbenbart også her. Man bør da gøre sig klart, at der i vort flittige og skarpsindige folk går adskillige stormestre rundt i svøb. Lad dem da ikke gå glip af chancen, fordi de aldrig har lært spillet.

Det må i hvert fald stå enhver klubformand klart, at det er af afgørende betydning, at skakspillet bliver kendt af så mange unge som muligt. Den nyopduk-

kede skoleskak vil hjælpe til at formidle vejen fra skolen til unionens klubber. På grund af den herskende fagtrængsel i skolen vil det næppe være klogt at arbejde på at få skakken indført på skemaet nu. Den må som helhed (undtagelser findes for den praktiske mellemskoles vedkommende) figurere som frivilligt fag udenfor den egentlige skoletid.

Arbejdet med de unge står og falder med, om man kan finde en stilfærdig mand, der vil ofre et par timer om ugen, og som har lidt skakidealisme. Det er en sørgelig erfaring, vi indenfor unionen har gjort, at det ligger meget hårdt rundt omkring i landet på dette punkt. Hvorfor? Muligvis fordi det er en upåagtet stilling. Gør da en stor mand ud af ham og gør det hurtigt. Lad hans navn komme i avisen, ros ham i årsberetningen eller lad ham blive medlem af bestyrelsen. Men gå i gang med at finde ham nu.

I det følgende vil vi vise, hvordan man har indrettet sig på forskellige steder. Tag deraf, hvad De synes, De kan bruge og vær iøvrigt forvisset om, at arbejdet

med vore yngste betaler sig. Det er klog politik, og det vil ses på klubben i mange år.

Hvidovre

Overlærer Erik Gad beretter: Holmegårdsskolens skakklub blev stiftet i 1952 og har ført en lidt hensygnende tilværelse, *fordi den blev ledet af elever i de større klasser.* Jeg lod så indkalde til ny generalforsamling, hvor der blev valgt en ny bestyrelse. Jeg blev selv formand og fik valgt en lærer til sekretær og tre elever til bestyrelsesmedlemmer. Jeg satte mig i forbindelse med formanden for Københavns Skakunion N. Schultz, der siden har været os en god støtte. Vi fik gennem ham den kendte skakspiller Cruusberg ud til et lille foredrag og simultan. Efter nytår startede vi en turnering, hvor alle eleverne spillede alle mod alle med det formål at få eleverne inddelt i klasser efter styrke. Samtidig startede vi et kursus for begyndere, hvor jeg underviste 14–20 spillere en time hver torsdag efter Bijposts bog »Skoleskak«, der var mig en særdeles god hjælp i undervisningen. Eleverne mødte pænt, og jeg syntes de fik et godt udbytte af disse aftener. Efter undervisningen gik de ind i de tilstødende lokaler, hvor de andre spillere havde spillet skak, og spillede mod hinanden. – Vort kontingent er 50 øre om måneden. Nye spillere betaler et indskud på en krone. Vi har endvidere den regel, at nye spillere har lov til at deltage 4 spilleaftener, før de melder sig ind, uden at betale. Lokaler og lys + varme har vi gra-

tis på skolen mod, at der altid er en lærer til stede. Kommunen bevilgede os i fjor 100 kr. til et demonstrationsbræt og et skakur. Vi sluttede sæsonen med 39 medlemmer. De 5 bedste fik præmier, i alt for ca. 50 kr. – *Vanskelighederne:* Forbavsende få er interesseret i at gøre en frivillig og ikke-lønnet indsats. Det ligger vist desværre i tiden, at man skal have betaling for alt.

Kjelstrup pr. Thisted

Lærer V. Sp. Poulsen: Efter min opfattelse bør hver klub have sin drengeafdeling, f. eks spillende om eftermiddagen samme dag som der er klubaften og under ledelse af en dertil egnet skakinteresseret. Vi har her ca. 25 drenge i klubben, hvor de spiller deres egen turnering. Vi har i mange år haft en enkeltmandsturnering sideløbende med de voksnes. Her i skolen har vi 10 sæt brikker, og skolebørnene spiller lynpartier i hvert frikvarter. Flere af drengene er hurtigt blevet så stærke, at de er i toppen af Thistedes A-hold i løbet af få år, og jeg kan ikke klare mig længere.

Silkeborg

Age Østerby Nielsen: Undervisning i skolerne her er der ikke tale om, men vi har en underafdeling under byens største skakklub, som har ca. 25 medlemmer i den skolepligtige alder, og som en aften om ugen modtager undervisning af et par erfarne spillere. Sidst på sæsonen spilles der en turnering, og i fjor blev der rådt til et

par præmier takket være et månedligt kontingent på 50 øre. Men de vigtigste islæt i drengeskakken er en turnering, som spilles den første søndag i december, og hvor til hver skole må stille med lige så mange 6-mands hold, man kan. I fjor var der 9 hold, og det blev en meget stor dag for de skakspillende drenge, en dag, som drøftedes meget, både før og efter. Tre af byens boghandlere havde som præmier udsat 18 dejlige drengebøger, som udsattes til de tre vinderhold. Pressen er med, både før, under og efter. Denne turnering har nu været i gang i 6 år, og vi regner med at være inde i en fast tradition hermed. Jeg tror at kunne sige, at de voksnes klubber gennem disse arrangementer opnår det tilskud af unge kræfter, som er en betingelse for fremover at kunne hævde sig blandt de bedste i landet.

Sparkær

Lærer Hans E. Nielsen skriver bl. a.: Med hensyn til heftet »Skoleskak« kan udtales, at det er ypperligt. – Vort begynderhold (7–9 år) har ikke kunnet tage bogen i en sæson. De fleste børn lærer hurtigt brikernes gang, og jeg er ret hurtigt gået over til i slutningen af hver time at lade eleverne spille partier efter mit diktat. – Jeg har ladet fremstille 3 demonstrationsbrætter med tilhørende brikker, størrelse 1 m × 1 m. Fremstillingen er meget enkel og vil kunne udføres af elever i skolens sløjsdal. Mon der er brug for en mangfoldiggørelse af tegninger hertil? I så fald skal jeg gerne besørge en sådan

og sende dem til interesserede lærere på forlangende.

Flensborg

I alle danske skoler har man gennem klasserne givet besked – eller på opslagstavlerne – til alle skakinteresserede elever, at de på en nærmere fastsat dag kunne melde sig til lederen af drengeskakken. På klubaftenen fra 18–20 har der så været afholdt turneringer, som interesserede drengene vældigt, ikke mindst fordi der altid var flere voksne klubmedlemmer, som fulgte slagenes gang. Store farverige turneringstabeller stimulerede yderligere interessen. Man gjorde den erfaring, at man gør klogt i ikke at blande sig for meget i spillet. Lad dem selv, indtil de spørger. Husk at opmuntre de slagene og neddæmpe eventuelle hovmodige vindere. I Flensborg har man gennem årene lært mange drenge og enkelte piger at spille skak. De er kommet, og de fleste er gået igen. Men det hænder ofte, at en og anden vender tilbage, når han får ro på sig.

Kongerslev

Arne Sørensen: ... min tanke har været, at de forskellige klubformænd skulle søge kontakt med en skakinteresseret lærer eller en person, som børnene har respekt for. Ellers går det ikke. Interessen blandt børnene er meget stor. 80–90 pct. af børnene har meldt sig til skak. – Problemet er kun at få en egnet leder, og man kan

ikke forlange idag, at en lærer skal påtage sig hvervet uden betaling, med mindre han er meget skakinteresseret. Enhver lærer, selv de ikke-skakkyndige, vil med lethed kunne undervise efter Bijposts Skoleskak. — Men hvor får vi penge fra?

Aalborg

Hovedkredsformanden Villy Petersen: Alle ovenstående udtalelser har været os til stor nytte ved udarbejdelsen af et cirkulære, som vi vil bede skoledirektøren, der er skakinteresseret, sende til lærerrådene ved diverse skoler. Dette cirkulære er udsendt efter sommerferien. Vi venter nu i spænding på resultatet.

★

Hermed håber vi ved hjælp af disse konkrete eksempler fra forskellige steder i landet at have givet Dem lyst til at begynde på noget lignende. Eksemplerne

skulle indeholde de nødvendige oplysninger om, hvordan man starter. Skulle De befinde Dem i en særlig situation, er vi rede til at besvare alle henvendelser og hjælpe Dem.

Som det måske ikke er alle bekendt, har *unionen en yderst favorabel aspirantordning: Ved oprettelse af en klub ved en skole kan alle blive medlem af Dansk Skak Union.* De får tilsendt Skakbladet for hvert påbegyndt 5. aspirantmedlem. Enhver aspirant kan deltage i unionens arrangementer — påskestævner, enkeltmandsturneringer, amts- og hovedkreds-turneringer m. m. — altsammen for 1 kr. om året til unionskassereren.

Den hollandske skoleinspektør M. Bijposts bog: 15 timer i skoleskak kan fås ved henvendelse til Skakekspeditionen, Hulkærvej 8, Søborg.

Den fås for kr. 1,50.

Børge Borgå,
Kystvej 46, Åbenrå.